Мін'юст хоче стягнути 2 млрд гривень з власників банку «Авангард» та ICU близьких до Порошенка

Читать на русском

Мін'юст хоче стягнути 2 млрд гривень з власників банку «Авангард» та ICU близьких до Порошенка

Історія розпочалась ще з перших днів повномасштабної війни, коли Нацбанк відкликав ліцензії та ліквідував російські банки. В активах одного з них, зокрема, знаходились держоблігації на 9 млрд гривень, і поки влада вирішувала, як і кому передавати арештоване майно, компанія, в якій тимчасово обліковувались ці папери, прокрутила їх та отримала, за різними оцінками, до 949 млн гривень.

Про це пише «Економічна правда».

Облігації та виплачені Міністерством фінансів відсотки на них державі повернули. Але додатково отриманий від цінних паперів дохід – ні. В НБУ відстежили, що ці кошти виплатили власникам згаданої компанії та банку, який входить в групу ICU.

Формально, з юридичної точки зору, власники інвесткомпанії нічого не порушили, скориставшись неврегульованістю в законодавстві. З точки зору моралі, як вважає один з членів РНБО, це «мародерство». Все на що спромігся зробити НБУ в цій ситуації – визнати власників такими, що «не відповідають кваліфікаційним вимогам».

І поки регулятор в суді відбивається від юристів бізнесменів, які оскаржують санкцію Нацбанку, в гру вступив уряд. Мін'юст вимагає стягнути з компанії, банку та їхніх власників 2,1 млрд грн.

ТОВ «Інвестиційний капітал Україна» та банк «Авангард» належать Макару Пасенюку та Костянтину Стеценко. До 2014 року третім співвласником цих організацій була Валерія Гонтарева.

25 лютого 2022 року Національний банк прийняв рішення відкликати ліцензії та ліквідувати банки, що перебували під контролем Російської Федерації. Серед них був і «МР Банк» (раніше – «Сбербанк Росії»), яким опосередковано володів уряд країни-агресора.

На момент прийняття цього рішення активи «МР Банк» становили 26,9 млрд грн, з яких 9 млрд грн – у формі облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП). Обліковувались ці цінні папери на рахунках ліквідованого банку, відкритих в депозитарній установі «Інвестиційний капітал Україна» (ICU) та банку «Авангард».

Таким чином, після прийнятих НБУ рішень 9 млрд грн у формі ОВДП номінально лишись у компанії ICU та «Авангарду». Вони не могли їх продати чи обміняти, а чекали, коли влада вирішить, кому їх передати. До кінця березня 2022 року Мінфін погасив більшу частину цих цінних паперів. Тож отримані кошти теж акумулювалися в згаданих організаціях.

3 березня парламент ухвалив закон, який дозволив примусове вилучення в Україні об'єктів, що належать РФ та її резидентам. Так влада сказала: те, що було в росіян, стає українським. Згадані ОВДП та дохід від них, в тому числі. Лишалось визначити, хто ухвалюватиме рішення про вилучення і, власне, кому передати активи.

В травні рішенням Ради національної безпеки і оборони (РНБО) повноваження з вилучення російських активів поклали на уряд, НБУ та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО). Тоді ж уряд визначив тимчасовим керуючим конфіскованим майном ДП «Національний фонд інвестицій».

Після цього мине ще три місяці, допоки 13 вересня Кабмін врешті не проголосує за фінальне рішення – передати активи «МР Банк» до «Національного фонду інвестицій». З цієї дати вони офіційно стали державними. Потоім пройде ще кілька тижнів, поки фонд відкриє всі необхідні рахунки, і підготується до прийняття цих активів.

Проте 27 вересня компанія ICU повідомить про неможливість їхньої передачі. Через ще раніше накладений Подільським судом Києва арешт.

З ухвали суду стало відомо, що ще 14 березня Подільська окружна прокуратура відкрила кримінальне провадження проти посадових осіб «МР Банку», за фактом того, що його власником з 2001 року є російська влада, яка прагне насильницьким способом повалити конституційний лад в Україні.

Недоторканні торговці. Хто і як допомагав «сім'ї» грабувати держбанки

Спираючись на цей двадцятирічний факт прокурор Олексюк В.С. попросив суддю Анохіна А.М. накласти арешт на майно банку, що знаходиться на рахунку в ICU та банку «Авангард». І суддя клопотання прокурора задовольнив.

Зрештою, після усіх цих юридичних проволочек ОВДП та відсотки на них компанія повернула державі, але це сталось лише 27 лютого 2023 року. Тобто, майже через рік. Тоді ФГВФО повідомив про передачу Міністерству фінансів ОВДП з «МР Банку» на 1,1 млрд грн, а ще за тиждень – про перерахування 8,8 млрд грн доходу за ними до спеціального фонду державного бюджету.

Ця історія могла б так і завершитись якби не одне «але». За даними ЗМІ, ICU та «Авангард», увесь час знаходження в них активів «МР Банку», отримували дохід від державних коштів. Як саме? Нібито виплачені відсотки на облігації, які сягнули 949 млн грн, банк розміщував у депозитних сертифікатах НБУ під більш ніж 20% річних.

Як виявилося згодом, це було не далеко від істини. Тож справою зацікавилась держава.

Перше, що зробив Нацбанк – у квітні 2023 року провів позапланову інспекцію в «Авангарді». Офіційні її результати є банківською таємницею. ЕП відомі лише загальні висновки та певні деталі.

Насамперед, з'ясувалось, що за підсумками 2022 року власники істотних часток в капіталі банку (по 45% Стеценко і Пасенюк – ЕП) прийняли рішення виплатити членам його наглядової ради «винагороду» – 580 млн грн. Проблема в тому, що майже всю цю суму отримали тільки два з шести членів ради – Стеценко і Пасенюк.

«Це по суті були дивіденди, які ті вивели за кордон. А на період дії воєнного стану виводити капітал з країни – заборонено. Таким чином вони по суті обійшли цю заборону», – пояснив співрозмовник ЕП в регуляторі.
В «Авангарді» пояснять, що закон не обмежує розмір винагород членам наглядової ради, за умови, що це не призводить до погіршення фінансового стану банку.

«Роль членів наглядової ради в забезпеченні успішної діяльності банку є вирішальною. Вони приймали ключові рішення щодо стратегії роботи банку в умовах воєнного стану. Завдяки їхнім діям банківська група «Авангард» вистояла за умов повномасштабної війни, задовольнила запити всіх клієнтів та продемонструвала високі показники рівня капіталізації, ліквідності та рентабельності», – відповіли ЕП в банку.

Як на цю банківську групу вплинула війна, сказати важко. За словами першої заступниці голови НБУ Катерини Рожкової, «Авангард», від моменту створення у 2013 році, не орієнтувався ні на роздрібних, ні на корпоративних клієнтів, «не має кредитів, майже не має депозитів і в нього навіть каси немає». Банк завжди спеціалізувався на одному – операціях з цінними паперами.

До виплати винагороди члену наглядової ради "Авангарду" і одночасно його співвласнику Костянтину Стеценку виникли питання

Другий аспект стосувався того, що виплачена двом власникам банку сума виявилася не набагато меншою від тієї, яку «Авангард» отримав від операцій з розміщення коштів в депозитних сертифікатах (точна цифра не розголошується). Відстежити це для НБУ не проблема, адже Нацбанк власне і випускає цей інструмент.

Отже, за версією Нацбанку, група, яка тимчасово зберігала державні активи, інвестувала їх, а отриманий прибуток залишила собі. І, судячи з наявної у НБУ інформації, виплатила ці кошти своїм власникам.
«В мирний час таке могло б зійти з рук. Але під час війни, коли влада з простягнутою рукою по всьому світу просить про допомогу, в тому числі фінансову, закривати очі на це не стали», – каже один із співрозмовників ЕП в уряді.

Проте регулятор стикнувся з неочікуваною проблемою. «Формально «Авангард» не порушив, а лише скористався неврегульованістю законодавства. Вони (Стеценко і Пасенюк) нам так і відповіли: зробили, тому що можемо», – розповідає співрозмовник ЕП в НБУ.

«Вони почувають себе дуже комфортно на Темзі (мається на увазі те, що Стеценко і Пасенюк давно мешкають у Лондоні). Україна для них як «приіск» (копальня). І це відбувалось в той час, коли у нас були блекаути, ракетні обстріли, переговори з МВФ та друк грошей», – наголосив один з членів РНБО, знайомий із цією справою.

За словами співрозмовника ЕП, власникам «Авангарду» пропонували «угоду»: регулятор «закриває очі» на їхні дії в обмін на те, що ті перерахують отриману винагороду на проект з підтримки України – United24. Однак, начебто, ті відмовились.

За словами співрозмовника ЕП співвласник банку «Авангард» Макар Пасенюк скептично поставився до ідеї перерахувати прибуток від операцій з активами «МР Банк» до United24.

В цій ситуації все, що зумів зробити НБУ – це визнати Стеценка і Пасенюка, як членів наглядової ради «Авангарду», такими що не відповідають «кваліфікаційним вимогам щодо професійної придатності». І хоча торік вони вийшли з наглядової ради банку, власники інвесткомпанії та банку вирішили оскаржувати це рішення регулятора в Київському окружному адміністративному суді. Це рішення може позначитись на їхній діловій репутації.

Для ознайомлення з усіма матеріалами справи ЕП звернулась до колегії суддів, які її розглядають, однак більш ніж за місяць відповіді не отримали.

Ймовірно, розуміючи абсурдність ситуації, коли держава не може притягнути до відповідальності осіб, які під час війни вчинили, м'яко кажучи, «некоректно», в НБУ вирішили зробити другий крок.

22 січня 2024 року комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків НБУ прийняв рішення тимчасово, до усунення порушення, позбавити Пасенюка, Стеценка і підконтрольних їм компаній, через які ті володіють частками в «Авангарді», права голосу по їхнім же акціям.

Тож тепер банк повинен подати на розгляд НБУ кандидатури довірених осіб, яким будуть передані права голосу. А регулятор проведе оцінку ділової репутації таких осіб. Скільки це займе часу, і які матиме наслідки для банку і його власників – поки що невідомо.

Наостанок, 23 січня Нацбанк направив до голови Нацкомісії з цінних паперів та фондового ринку Руслана Магомедова лист (є в розпорядженні ЕП) з рішенням комітету. НБУ просить «взяти інформацію до відома та в разі необхідності використовувати в роботі». Магомедов не зміг прокоментувати ЕП, як саме може бути використана в роботі ця інформація, пославшись на те, що листа ще не бачив.

«Комісія може винести припис на усунення порушення. А якщо не усунуть, то позбавити ліцензії (на торгівлю цінними паперами), але я сумніваюсь що на це підуть», – пояснив співрозмовник ЕП в НКЦПФР.

Вочевидь інформація про цю справу дійшла до найвищих кабінетів. 15 грудня Господарський суд Києва розглянув позов Кабінету Міністрів (в особі Мін'юсту) до банку «Авангард», Пасенюка, Стеценка та ICU про стягнення загалом понад 2,1 млрд грн.

Мін'юст вважає, що компанія і банк несвоєчасно перерахували державі гроші, тому мають сплатити інфляційні втрати – 1,34 млрд грн та 3% річних – 208,57 млн грн за порушення строків повернення коштів. Справедливості заради варто сказати, що в документах відсутня дата, коли саме відповідачі мали перерахувати кошти державі.

«Оскільки за час користування коштами без належних на те підстав, банк їх використав для отримання прибутку, частина з якого, на думку позивача, в подальшому, спрямована на виплату винагороди кінцевим бенефіціарним власникам банку – фізичним особам, просить також солідарно стягнути з відповідачів (банк, Пасенюк та Стеценко) отриманий дохід у розмірі майже 630 млн грн», – йдеться в ухвалі.

В ICU вини не визнають, пояснюючи, що «законодавство щодо порядку примусового вилучення було суперечливим» та «містило суттєві прогалини аж до кінця 2022 – початку 2023 років». Саму ж справу, на їхню думку ініціював не уряд.

«Національний банк, а не Кабінет Міністрів ініціював підготовку позову, а також переконав відповідні державні органи його подати. Такі дії Національного банку не стали для нас сюрпризом в контексті тривалого необґрунтованого тиску з боку НБУ, зловживання ним своїм професійним судженням та вибіркового упередженого ставлення НБУ до банку «Авангард» та його власників з початку 2023 року», – повідомили в групі, додавши, що за минулий рік регулятор провів одразу дві перевірки банку.

Бюджет на третину порожній. Де уряд братиме кошти, якщо США та ЄС не допоможуть?
«Цікавим є той факт, що інші державні органи, залучені до обговорення доцільності подання такого позову, в тому числі сам Мін'юст, у своїх листах до уряду, займають абсолютно іншу позицію щодо причин затримок та обставин в процесі примусового вилучення активів», – зазначають там.

В грудні суд повернув Мін'юсту заяву посилаючись на те, що Господарський процесуальний кодекс забороняє об`єднання в одне провадження кількох вимог, які підлягають розгляду в порядку різного судочинства. Тобто, по суті справа ще не розглядалась.

Зараз уряд оскаржує рішення першої інстанції в Північному апеляційному господарському суді. Крайнє засідання відбулось 25 січня, однак через відсутність представників відповідачів його перенесли на 30 січня.

На питання щодо того, як може вплинути можливий програш в суді і виплата 2 млрд грн на діяльність банку та компанії ICU, в групі запевняють: «на стабільність та якість роботи банку та інших учасників групи ICU цей судовий розгляд не впливає».

Скільки триватиме розгляд справи та скільки їх може з'явитися у майбутньому, наразі сказати неможливо. Схоже, держава не планує відступати, а власники ICU – здаватися без бою.

368.media

Теги: Міністерство юстиції України, Нацбанк, НБУ, Icu, Банк Авангард, КУА Інвестиційний капітал Україна, Инвестиционный капитал Украина, СНБО, РНБО, Макар Пасенюк, Пасенюк Макар, Валерия Гонтарева, Гонтарева, Гонтарева Валерия, АО МР Банк, Сбербанк, Россия, Росія, Стеценко Константин, Минфин, Мінфін, ОВГЗ, ОВДП, Порошенко Петр, Порошенко Петро, Кабмин, Кабмін

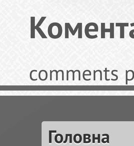

Максим Левченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

29 січня 2024 г., 12:30 | Переглядів: 3061 | Коментарі: 2

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

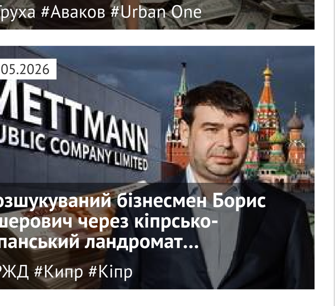

ЦЕНЗУРА ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті | По переглядам | По коментарям

- 00:01 Трамп повідомив про кадрові зміни в розвідспільноті США та призначення нового виконувача обов'язків

22 травня 2026 г.

- 23:58 **Окупанти атакували Конотоп дронами: у місті чули вибухи**
- 23:54 Оператора азартних ігор «ОЛЛ СІТІ ГЕЙМС» покарали на 4,3 мільйона гривень через скаргу гравця
- 23:50 У Києві через сильну зливу величезна фура майже повністю пішла під воду
- 23:44 У Новоросійську та низці міст Краснодарського краю РФ оголосили загрозу атаки БпЛА, працює ППО
- **Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне**
- 23:38 Прокуратура не виявила доказів вини Василя Тетері у справі його водія
- 23:32 Борги на 23 мільйони та затоплені судна: в Одесі продають державне геологічне підприємство
- 23:26 Суд роз'яснив правила КАС: адвокату Артему Питомцю відмовили у перегляді справи 2021 року через трирічний ліміт
- 23:20 Звинувачення у конфлікті інтересів: адвокатка з Волині програла суд проти КДКА через скаргу колишнього клієнта
- 23:14 У Київському ТЦК відреагували на скандал із побиттям ветерана війни Артема Мороза
- 23:08 «Прямі договори» замість Prozorro: як на Харківщині без торгів розподіляють мільйони на захист енергооб'єктів
- 23:02 Жінка з немовлям на руках намагалася відбити чоловіка від представників ТЦК
- 22:56 Україна розраховує на оновлення позиції США та залучення Європи до перемовин, — Зеленський
- 22:50 Створення злочинної організації та розтрата: перед судом постануть шість фігурантів справи Харківського ОВСЗ
- 22:45 **Ситуація на фронті: сталося 166 боєзіткнень, найбільше штурмів на Покровському та Гуляйпільському напрямках**
- 22:39 США посилюють імміграційні правила: іноземців зобов'яжуть виїхати з країни на час розгляду грин-карти
- 22:33 У провінції ДР Конго через спалах Еболи обмежили похорони та заборонили ритуали біля покійних
- 22:27 «Підступи до Донецька стають гарячішими»: батальйон Black Sky спалив військову вантажівку РФ
- 22:22 У Києві п'яний водій Audi протаранив припарковане авто на Подолі
- 22:16 Росія розпочала експорт війни: у Малі вперше збили російський «шахед»
- 22:10 **ЗАЕС два місяці живиться лише однією лінією: МАГАТЕ просить про локальне перемир'я для ремонту**
- 22:04 Апеляційні суди залишили в силі 12-річні вироки двом ґвалтівникам неповнолітніх на Кіровоградщині та Дніпропетровщині

Теги новин

COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Facebook | Twitter | YouTube | RSS-підписка | Email-розсилка | Мобільна версія

0.042499